

LÄSNÄ OLEVAT VALTIONEUVOSTON JÄSENET

Sisäasiainministeri Itälä
Kauppa- ja teollisuusministeri Mönkäre
Liikenne- ja viestintäministeri Sasi
Ympäristöministeri Hassi
Oikeusministeri Koskinen
Opetusministeri Rask
Kulttuuriministeri Lindén
Työministeri Filatov
Peruspalveluministeri Soininvaara
Ulkomaankauppaministeri Vilén
Maa- ja metsätalousministeri Tammilehto

TÄYSISTUNNON AVAUS

Eduskunnan puhemies Riitta Uosukainen avasi Nuorten parlamentin täysistunnon lausuen:

Tämä on järjestyksessä kolmas Nuorten parlamentin istunto.

Kuluneen kouluvuoden aikana on peruskouluissa ympäri Suomea toiminut 83 parlamentti kerhoa. Toivotan teidät näiden kerhojen edustajina lämpimästi tervetulleiksi tähän Nuorten parlamentin täysistuntoon. Tällä kertaa parlamenttikerhot ovat lähettäneet täysistuntoa seuraamaan myös omia toimittajiaan vielä enemmän kuin aikaisemmin, mikä on oikein myönteinen asia. Eduskunnan puolesta lähetän myös parhaat kiitokset oppilaille ja opettajille myös luokkakatsomoihin ja kotikatsomoihin. Olette tehneet kaikki erinomaista työtä.

Parlamenttikerhot ovat esittäneet yhteensä 180 hyvää kysymystä ministerien vastattavaksi. Kysymyksiä valittaessa on päädytty useimmiten niihin asiaryhmiin, jotka ovat esiintyneet useissa kysymyksissä. Käytettävissä oleva aika mahdollistaa vain muutamien asioiden esiin nostamisen. Älkää panko pahaksenne! Samalta tuntuu edustajista kyselytunneilla, kun kaikki eivät saa kysymys vuoroa.

Australian senaatin puhemies Margaret Reid seurueineen on saapunut seuraamaan tätä Nuorten parlamentin istuntoa. Eduskunnan puolesta lausun arvoisat vieraat tervetulleiksi eduskuntaan. (Suosionosoituksia)

TÄYSISTUNNOSSA NOUDATETTAVAT MENETTELYTAVAT

Puhemies Riitta Uosukainen: Eduskunnan puhemiesneuvosto on käsitellyt tämän täysistunnon menettelytapoja ja ehdottaa, että Nuorten parlamentin täysistunnossa noudatetaan eduskunnan täysistunnon ja suullisen kyselytunnin tavanomaisia menettelyjä hiukan mukaillen.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään.

NIMENHUUTO

Nimenhuudossa merkitään läsnä oleviksi kaikki vuoden 2002 Nuorten parlamentin 199 edustajaa.

VAPAUTUSPYYNNÖT

Puhemies Riitta Uosukainen: Ilmoitan, että pääministeri Lipponen ja ulkoasiainministeri Tuomioja ovat juuri iskeneen pahan flunssan takia pyytäneet vapautusta tästä kyselytunnista. Eilinen Helsingin Sanomien kuva pääministerin osalta kyllä tämän kertookin.

Poissaolopyynnöt hyväksytään.

PUHEENVUOROMENETTELYT

Puhemies Riitta Uosukainen: Ilmoitan, että kukin puheenvuoro saa kestää enintään 1 minuutin. Ilmoitan samalla, jotta saataisiin mahdollisimman monta kysymystä käsitellyksi, että myönnän ministereille pääsääntöisesti vain yhden vastauspuheenvuoron.

Kysymyksen ja vastauksen mukaan esitän jotakin asiaa myös Nuorten parlamentin äänestettäväksi. Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekulle paikalla olevalle valtioneuvoston jäsenelle, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

KYSELYTUNNIN ASIAT

Poliitikon uran valinta

Mika Ranne / Kiukaisten yhteiskoulu, Kiukainen: Arvoisa puhemies! Miten päädyitte poliitikon uralle?

Kauppa- ja teollisuusministeri Sinikka Mönkäre: Arvoisa puhemies! Tietysti jokaisella on henkilökohtaiset valinnat elämässään kussakin vaiheessa, mutta monet meistä poliitikoista ovat halunneet vaikuttaa asioihin. On ollut jokin epäkohta oman elämän piirissä. Monet ovat menneet kunnallispolitiikkaan ensin muuttamaan maailmaa ja sitä kautta lähteneet eduskuntavaaliehdokkaiksi.

Yleensä tänne eduskuntaan ja ministereiksi päätyvät ihmiset, jotka ovat ulospäin suuntautuvia ja yhteiskunnallisesti aktiivisia ja joilla on tarve muuttaa maailmaa. Tietysti täytyy olla myös kyky aukaista suunsa. Itse olen ollut hyvin tyytyväinen työuraan poliitikkona lääkärinuran jälkeen. Elämässä on monenlaisia valintoja, politiikan työ on yksi.

Puhemies Riitta Uosukainen: Voinemme menetellä sillä tavalla, että kunkin nyt läsnä olevan puolueen ministeriryhmästä yksi ministeri vastaa tähän hyvään kysymykseen, seuraavaksi ministeri Itälä.

Sisäasiainministeri Ville Itälä: Arvoisa puhemies! Itse tulin politiikan pariin jo koulussa. Silloin kun itse kävin koulua, oli kouluneuvostot ja olin ensimmäisissä kouluneuvostovaaleissa 13-vuotiaana ehdokkaana ja tulin valituksi kouluneuvostoon. Sillä pitkällä tiellä täällä nyt ollaan.

Ympäristöministeri Satu Hassi: Arvoisa puhemies! Olen tavallaan tullut kahteen kertaan politiikkaan: Opiskelijana toimin silloisissa opiskelijajärjestöissä, mutta tavallaan se vaihe, missä nyt olen, alkoi vuonna 84, kun vihreät asettivat ensimmäistä kertaa Tampereella kunnallisvaaliehdokkaita ja lähdin mukaan. Sitä tietä sitten vuonna 91 päädyin eduskuntaan. Täällä sitä vieläkin ollaan.

Puhemies Riitta Uosukainen: Tämä hyvä kysymys on loppuun käsitelty.

Pankkiautomaattien setelikoot

Hanna Rantasalo / Myllymäen koulu, Vantaa: Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä pankkiautomaateista saatava pienin seteli on 20 euroa. Se on nuorille ja vähävaraisille liian suuri raha. Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että myös köyhät voivat käyttää pankkiautomaattia eikä heidän tarvitse mennä pankkiin jonottamaan?

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilén: Arvoisa puhemies! Tilanne todellakin on tällä hetkellä niin, että ei pieniä, mutta ei myöskään suuria seteleitä ole saatavana pankkiautomaateista. Pankkiautomaattiyritys Automatia on juuri tekemässä selvitystyötä niistä tarpeista, mitä on olemassa. Tämä selvitystyö päättyy

tämän vuoden loppuun mennessä, ja ensi vuoden alussa tehdään päätökset siitä, miten pankkiautomaattien setelinostoja muutetaan.

Pidän hyvin todennäköisenä, että esimerkiksi yliopistopaikkakunnilla, yliopistoissa tai muissa valituissa kohteissa tullaan saamaan ensi vuoden aikana jo 10 euron seteleitä ja ehkä joissakin muissa valituissa paikoissa tullaan automaateista saamaan suurempia seteleitä kuin tässä vaiheessa.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Ilmaisutaidon ja draaman opetus peruskouluissa

Anni Salo / Harjunrinteen koulu, Riihimäki: Arvoisa puhemies! Ilmaisutaitoa ja draamaa opetetaan monissa kouluissa vain valinnaisena, jos sinäkään. Mielestäni se on kuitenkin taiteenlajina aivan yhtä arvokas muiden, koulussa pakollisten, taideaineiden, kuten kuvaamataidon ja musiikin, kanssa. Olisiko siis mahdollista, että tulevaisuudessa ilmaisutaidon ja draaman opetus nostettaisiin kouluissa muiden pakollisten taideaineiden kanssa pakolliseksi aineeksi?

Opetusministeri Maija Rask: Arvoisa rouva puhemies! Ilmaisutaitohan kuuluu hyvin läheisesti äidinkielen opetukseen. Tänä päivänä tiedän, että monissa kouluissa ilmaisutaito on aivan oleellinen osa äidinkielen opetusta. Tätä opetusta hallituksen ja opetusministeriön piirissä haluttiin lisätä, kun hiljattain käsiteltiin peruskoulujen perusopetuksen tuntijakoa, joten ilmaisutaidon opetus on täysin mahdollista ja minusta hyvin toivottavaa, koska on tärkeää, että uskaltaa ilmaista ja pystyy ilmaisemaan itseään eri tilanteissa, myös jännittävissä tilanteissa, niin kuin tämä parlamentin kyselytunti tänään on.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Yleisen kalastusluvan käyttöönotto

Juha Hämäläinen / Opintien koulu, Loimaa: Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä on käytössä vapaa-ajankalastusta harrastaessa järjestelmä, jossa kalastaja joutuu maksamaan valtion kalastushoitomaksun lisäksi joko läänikohtaisen viehekalastusmaksun tai pyytämään vesialueen omistajan luvan. Asia olisi yksinkertaisempi, jos olisi koko maan laajuinen viehekalastusmaksu. Aikooko hallitus tehdä jotain tämän asian korjaamiseksi?

Maa- ja metsätalousministeri Raimo Tammilehto: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on asia, jota on kyllä harkittu, mutta siihen, minkä takia on päädytty tällaiseen läänikohtaiseen viehekalastusmaksuun, on se yksinkertainen syy, että jos me menisimme maakohtaiseen maksuun, niin sen taso tulisi olla selvästi korkeampi, kuin se on nyt useiden läänien alueella. Myöskin mahdollisuudet kohdentaa näitä maksuja sen läänin kalastustoimen hyväksi olisivat pienemmät. Mutta tämä on asia, jota kannattaa kyllä edelleenkin pohtia.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Ajokortti-ikärajan alentaminen

Anni Kankaanpää / Kuninkaanhaan yläaste, Pori: Arvoisa puhemies! Esimerkiksi Yhdysvalloissa ajokortin saa suorittaa jo 16-vuotiaana, eikä se ole aiheuttanut mittavia ongelmia, päinvastoin. Auto on huomattavasti turvallisempi kulkuväline kuin mopo tai kevytmoottoripyörä, joihin saa Suomessa suorittaa ajokortin jo 15- ja 16-vuotiaana. Autoa voi käyttää myös pitkillä välimatkoilla sekä talvisin, jolloin mopolla ajaminen on välillä vaarallista. Linja-autoyhteydet ovat syrjäseuduilla satunnaisia eivätkä ihmisten tarpeita vastaavia. Siksi kysynkin: Pitäisikö Suomessakin alentaa ajokortin suorittamisikä 18 vuodesta 16 ikävuoteen?

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi: Arvoisa puhemies! Nykyisin Suomessa käytössä oleva 18 vuoden ikäraja vastaa hyvin kansainvälistä käytäntöä, ja lähtökohtana ovat myös kansainväliset sopimukset. Meillä on myöskin EU-lainsäädäntöä, joka lähtee siitä, että periaatteessa ajokortin voi myöntää 17 vuotta täyttäneelle henkilölle, mutta muiden valtioiden ei tarvitse tunnustaa tällaista ajokorttia, vaan jokainen maa voi vaatia 18 vuoden ikärajan ajajalta omassa maassaan. Meillä on aika-ajoin aina

tehty ehdotuksia siitä, että esimerkiksi ajokorttikoulutus voitaisiin aloittaa jo 16 vuoden ikäisenä. Tältä osin on toimikunta meillä äskettäin istunut, mutta tuo toimikunta päätyi siihen, että ajokortti-ian alennusta ei otettaisi käyttöön.

Haluan omalta osaltani kovasti korostaa liikenneturvallisuuden merkitystä. Ymmärrän kyllä ne ongelmat, joita liikkumisessa on varsinkin haja-asutusalueilla siitä syystä, että linja-autoyhteydet eivät aina turvaa kulkuyhteyksiä. Mutta kuitenkin liikenneturvallisuus on meidän ensisijainen prioriteettimme, tavoitteemme, ja tässä suhteessa pidän tarkoituksenmukaisena nykyistä 18 vuoden ikärajaa.

Puhemies Riitta Uosukainen: Edustaja Kankaanpään kysymykseen sisältyi ehdotus ajokortti-ikärajan alentamisesta 18 vuodesta 16 vuoteen. Kuulimme ministerin vastauksen, mutta ehdotan, että Nuorten parlamentti äänestäisi ikärajan säilyttämisestä nykyisellään taikka sen alentamisesta 16 vuoteen.

Selonteko hyväksytään.

Äänestys ja päätös:

Ne, jotka kannattavat ajokortti-ikärajan säilyttämistä nykyisellään eli 18 vuodessa, äänestävät "jaa; ne, jotka kannattavat sitä, että ajokortti voidaan myöntää jo 16-vuotiaille, äänestävät "ei".

Puhemies Riitta Uosukainen: Äänestyksessä on annettu 116 jaa-ääntä, 76 ei-ääntä; poissa 7. (Ään. 1)

Puhemies Riitta Uosukainen: Nuorten Parlamentti kannattaa siis ajokortti-ikärajan säilyttämistä nykyisellään eli 18 ikävuodessa.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Suomen Nato-jäsenyys

Anu Puikkonen / Lievestuoreen yläaste, Lievestuore: Arvoisa puhemies! Kuinka mahdollisena hallitus näkee Suomen Nato-jäsenyyden tulevaisuudessa?

Sisäasiainministeri Ville Itälä: Arvoisa puhemies! Tämä eduskunta on juuri vastikään linjannut Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittiset linjaukset käsittelemässään selonteossa. Siltä osin voidaan todeta, että Suomi nojaa edelleen itsenäiseen puolustukseen ja liittoutumattomuuteen. Suomi noin muuten on hyvin aktiivisesti Nato-yhteistyössä mukana rauhankumppanuusohjelman kautta. Seuraavan kerran, kun täällä eduskunnassa käsitellään selontekoa vuonna 2004, niin silloin varmasti taas kyse siitä Suomen suhteesta Nato-jäsenyyteen tulee täällä eduskunnan käsittelyyn.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on tällä erää loppuun käsitelty.

Vammaispalveluiden taso eri kunnissa

Mikko Tossavainen / Kartanon koulu, Järvenpää: Arvoisa puhemies! Minulla on lihassairaus, ja olen istunut noin seitsemän vuotta pyörätuolissa. Ollessani useita kertoja sairaalahoidossa olen huomannut, että monilla eri puolilla Suomea asuvilla potilailla on ongelmia hoidon sekä apuvälineiden saannin kanssa, ja siksi kysymykseni on tämä.

Valtion siirrettyä vammaispalvelut kunnille niiden taso on heikentynyt ja nykyään palveluiden taso riippuu asuinpaikkakunnasta. Tämän seurauksena joissakin kunnissa asuvat vakavasti sairaat potilaat saattavat jäädä kuntien rahavaikeuksien ja välinpitämättömyyden takia ilman yliopistollisten sairaaloiden hoitoa sekä ilman tarvittavia apuvälineitä. Tilanne on mielestäni epätasa-arvoinen ja sille pitäisi tehdä jotain.

Ollaanko kuntien taakkaa keventämässä, vai onko hallituksella muita lääkkeitä tähän eriarvoiseen tilanteeseen, joka vaatii jonkinlaisia toimenpiteitä?

Peruspalveluministeri Osmo Soininvaara: Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistelemaan yhdessä Kuntaliiton kanssa apuvälineistä laatusuositusta, jonka tarkoituksena on yhtenäistää apuvälinekäytäntöä eri puolilla maata. Kysyjä on aivan oikeassa siinä, että siinä on aivan liian suurta kuntakohtaista vaihtelua ja sairaanhoitopiiri-kohtaista vaihtelua. Vammaispalvelu laki myös toimii

joissakin kunnissa selvästi huonommin kuin toisissa. Olemme keskustelleet Kuntaliiton kanssa mahdollisuudesta, että tässä valtion ja kuntien työnjakoa muutettaisiin sillä tavalla, että esimerkiksi henkilökohtaisten avustajien osalta jossakin vaiheessa, kun yhden potilaan maksut tulevat kovin kalliiksi kunnan kannalta, Kansaneläkelaitos maksaisi ylimenevän osan ja tämä tehtäisiin siirtämällä sitten osittain kuntien rahoja Kansaneläkelaitokselle. Tällä tavalla taattaisiin se, että kunnan taloudellinen asema ei vaikuttaisi niin paljon yksittäisen vammaisen saamiin oikeuksiin.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Haja-asutusalueiden palvelut

Marika Arkko / Laukaan yläaste, Laukaa: Arvoisa puhemies! Maassamme on viime aikoina ollut enemmän liikettä pikkupaikkakunnilta kaupunkeihin, ja väen liikkeen mukana muun muassa kyläkoulut ja -kaupat ovat joutuneet lopettamaan toimintansa. Miten hallitus aikoo turvata kylien toiminnan tulevaisuudessa?

Opetusministeri Maija Rask: Arvoisa rouva puhemies! Kun edustaja kysyi nimenomaan kyläkouluista, haluan vastata sen, että valtio, hallitus, antaa enemmän määrärahoja niille kunnille, joissa on pieniä kouluja. Kun koulun oppilasmäärä on alle 80, silloin valtion osoittama määräraha on suurempi, ja tämän lisäksi ylimääräistä tai suurempaa valtionosuutta annetaan silloin, kun on kysymys saaristoisesta paikkakunnasta tai kunnassa puhutaan useita eri kieliä, joten valtio ennen kaikkea sillä, että halutaan näitä pieniä kouluja tukea, osoittaa siihen määrärahan, joka on meidän suora tahtomme.

Kauppa- ja teollisuusministeri Sinikka Mönkäre: Arvoisa puhemies! Miten me muuten yritämme hoitaa aluepolitiikkaa, miten me yritämme pitää meidän koko maatamme asutettuna ja huolehtia siitä, että ihmiset saisivat palveluja: Meillä on tietysti valtion oman budjetin mahdollisuudet esimerkiksi yritystuissa. Me voimme antaa kehitysalueille enemmän tukea. Meillä on lisäksi EU:n rakennerahoituksessa selvät luokitukset, ja vaikeuksissa oleville alueille pystymme antamaan hieman enemmän tukea. Pyrimme nimenomaan elinkeinotoiminnan, yritystoiminnan kautta luomaan verotuloja myös näille alueille, jotka kärsivät muuttotappioista.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Biojätekeräys pakolliseksi kunnille

Jarno Itkonen /Vuorilammen koulu, Kuopio: Arvoisa puhemies! Monissa suurissa kaupungeissa, kuten Helsingissä, Tampereella ja Oulussa, kerätään biojätettä, mikä on tehokas ja helppo tapa toimia ympäristön hyväksi. Kuitenkaan esimerkiksi meillä Kuopiossa ja monissa muissa kunnissa ei tätä mahdollisuutta ole. Kysynkin teiltä, rouva ympäristöministeri:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta biojätekeräys tulisi pakolliseksi jokaisessa kunnassa?

Ympäristöministeri Satu Hassi: Arvoisa puhemies! Biojätteen keräily on erittäin kannatettava ja tärkeä asia ympäristön kannalta. Kaatopaikallahan biojäte paitsi haisee, myös ruokkii rottia, ja lisäksi kaatopaikalle päätyvä biojäte tuottaa siellä metaania, joka on kaksikymmentä kertaa pahempi kasvihuonekaasu eli ilmastonmuutosta aiheuttava kaasu kuin hiilidioksidi. Ympäristöministeriössä valmistellaan määräysten kiristämistä kuntien velvoitteista, miten suuri prosentti biojätteestä on kerättävä erikseen ja joko kompostoitava tai sitten mädätettävä. Sitä ei siis näin ollen toimitettaisi kaatopaikalle. Tämä käytännössä tulee kyllä johtamaan siihen, että kaupunkialueilla enemmän tai vähemmän kunnille tulee tästä biojätteen keräilystä pakko, mutta ehdotonta pakkoa ei kaikille kunnille valmistella, koska harvaan asutuilla seuduilla on paljon järkevämpää, että talokohtaisesti tai kenties kylä- tai naapurustokohtaisesti kompostoidaan eikä koko kunnan alueelta kunnan jätehuolto kerää keskitettyyn kunnan kompostiin näitä biojätteitä.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Nuorten mahdollisuudet kesätyöpaikkaan

Riikka Hillebrand / Källhagens skola, Virkby: Ärade fru talman! Flera ungdomar skulle vilja tjäna mera pengar under sommarlovet, men det finns alldeles för lite sommarjobb för oss. Anser de vuxna att ungdomarna inte är tillräckligt mogna eller kan ta ansvar för att arbeta?

Vad skulle regeringen kunna göra för att öka möjligheterna för oss att få sommarjobb?

Työministeri Tarja Filatov: Arvoisa puhemies! Nuorten kesätyöpaikkojen määrään vaikuttaa se, kuinka paljon työpaikkoja meillä yleensä on tarjolla. Ensi kesä näyttää sinänsä aika lupaavalta. Esimerkiksi palvelupuolella on noin 60 000 nuorten kesätyöpaikkaa, teollisuudessa saman verran, ja sen lisäksi kunnat palkkaavat noin 35 000 nuorta kesätöihin.

Esimerkiksi teollisuuden puolella on erityinen kesätyöharjoittelujärjestelmä, jossa palkataan nuoria 250 euron palkkaa vastaan kesätöihin, jotta saataisiin työkokemusta, ja se on tietysti myös yritys maailman kannalta varsin tärkeää, koska silloin nuoret tutustuvat niihin työpaikkoihin, joita tulevaisuudessa on tarjolla. Voikin sanoa, että niiden alojen, jotka tulevaisuudessa olettavat kärsivänsä työvoimapulasta, kyllä kannattaa tällä hetkellä panostaa kesätyöpaikkoihin.

Pitää ottaa huomioon, että kaikki työpaikat eivät ole esimerkiksi työvoimatoimistoissa näkysällä, eli oma aktiivisuus turvaa työpaikan löytymisen, ja työtä kannattaa hakea myös sellaisista yrityksistä, jotka eivät ole työpaikkoja tarjolle asettaneet, koska oma aktiivisuus saattaa vaikuttaa sen, että sinne sitten otetaan kesätyöläinen.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Rikosoikeudellisen vastuun ikäraja

Juho Pessi / Ehnroosin koulu, Mäntsälä: Arvoisa rouva puhemies! Lehdistä saamme lähes päivittäin lukea nuorten tekemistä rikoksista, joista osa on jopa henkirikoksia. Rikosoikeudellisen vastuun ikäraja on 15 vuotta, ja tätä nuorempia ei voi tuomita rangaistuksiin vakavistakaan rikoksista, vaikka he ovatkin vahingonkorvausvelvollisia. Mielestäni rikosoikeudellista ikärajaa voitaisiin laskea 13 vuoteen, jotta voitaisiin paremmin ehkäistä nuorten ajautumista rikolliselle uralle sekä puuttua nuorten rikolliseen käyttäytymiseen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Ilmeisesti muut ehkäisytoimet ovat riittämättömiä tällaisten nuorten tapauksissa.

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä vakavan nuorisorikollisuuden ehkäisemiseksi ja alle 15-vuotiaiden tekijöiden saattamiseksi vastuuseen teostaan?

Oikeusministeri Johannes Koskinen: Arvoisa puhemies! Yleiseen ikärajaan ei ole tarkoitus puuttua. Se on vakiintunut Pohjoismaissa 15 vuoden tasolle. Myös kautta Euroopan se on keskimääräinen luku, josta alkaen katsotaan riittävän kypsyysasteen syntyneen, että riittävästi mieltää, mikä on oikein ja mikä väärin. Mutta myös alle 15-vuotiaiden rötöstelyyn ja rikollisiin tekoihin pitää puuttua. Siinä ovat käytettävissä lastensuojelulliset toimet, ja paraikaa nuorisoseuraamustoimikunta miettii, mitä muuta pitäisi olla, joka riittävästi katkaisee kielteisen ja vahingollisen rikollisen toiminnan myös alle 15-vuotiaiden osalta.

Tälläkin hetkellä esimerkiksi rikosten sovittelu on myös käytettävissä alle 15-vuotiaiden tekemisiin, vahingontekoihin tai pahoinpitelyihin ja vastaaviin, eli rikoksen tehnyt nuori pannaan vastakkain asianomistajauhrin kanssa. Siinä ovat mukana ehkä vanhemmat, poliisi ja sosiaalityöntekijöitä, ja pyritään hyvittämään tekoa ja todella katkaisemaan vahingollinen rikollinen käyttäytyminen.

Puhemies Riitta Uosukainen: Edustaja Pessin kysymykseen sisältyi ehdotus rikosoikeudellisen vastuun ikärajan alentamisesta nykyisestä 15 vuodesta. Ehdotan, että Nuorten parlamentti äänestäisi ikärajan säilyttämisestä nykyisellään eli 15 vuodessa taikka sen alentamisesta.

Äänestys ja päätös:

Ne, jotka kannattavat rikosoikeudellisen vastuun ikärajan säilyttämistä nykyisellään eli 15 vuodessa, äänestävät "jaa"; ne, jotka kannattavat vastuuikärajan alentamista eli sitä, että 15:tä vuotta nuorempikin henkilö voi saada rangaistuksen ja joutua todelliseen vastuuseen teostaan, äänestävät "ei".

Puhemies Riitta Uosukainen: Äänestyksessä on annettu 93 jaa- ja 100 ei-ääntä, 4 tyhjää; poissa 2.

(Ään. 2)

Puhemies Riitta Uosukainen: Näin ollen Nuorten parlamentti kannattaa ikärajan alentamista.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Alhainen syntyvyys Suomessa

Henna Ojala / Oulaisten yläaste, Oulainen: Arvoisa Puhemies! Suomessa syntyy tänä vuonna erittäin pieni ikäluokka, taitaa olla pienin sitten nälkävuosien. Hallitus ei kuitenkaan aio nostaa perheiden tukiaisia, kuten lapsilisää. Onko hallituksella jotain muita suunnitelmia, jotta tämä syntyvyyden aleneminen saataisiin pysäytettyä?

Peruspalveluministeri Osmo Soininvaara: Arvoisa puhemies! Näiden vuosien pienet syntyneitten lukumäärät eivät johdu siitä, että hedelmällisyys olisi Suomessa alentunut, vaan siitä, että meillä synnytysissä ovat 70-luvun pienet ikäluokat. Itse asiassa suomalainen syntyvyys on eurooppalaisittain aivan kärkitasoa. Olemme kai selvästi syntyvyydessä EU-maitten keskitason yläpuolella. Siitä huolimatta syntyvyyden pitäisi olla korkeampi. Meillä yhtä naista kohden syntyy 0,73 lasta, kun tavoiteluku olisi varmaan 2:n tai 2,1:n kohdalla. En usko, että lapsilisillä on tähän asiaa kovinkaan paljon vaikutusta, mutta sen sijaan esimerkiksi erittäin hyvä päivähoitojärjestelmä ja suomalainen poikkeuksellinen mahdollisuus kotihoidon tukeen ovat selvästi lisänneet syntyvyyttä. Jos halutaan syntyvyyttä lisätä, tukea pitää silloin lisätä nimenomaan niille perheille, joissa on pieniä lapsia ja joiden taloudellinen tilanne on myös selvästi heikompi.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Huippu-urheilun tukeminen

Johannes Kuoppala / Länsimäen koulu, Vantaa: Arvoisa Puhemies! Valtio sekä valtion omistama Veikkaus-yhtiö tukevat huippu-urheilua kymmenillä miljoonilla euroilla. Urheilun - myös huippu- urheilun - tulisi olla esimerkkinä nuorille muun muassa terveistä elämäntavoista, suvaitsevaisuudesta ja rehellisyydestä. Viimeisten vuosien aikana tilanne ei ole ollut edellä kuvatun kaltainen. Päinvastoin, on dopingia, valehtelua ja väkivaltaa jne.

Onko valtion enää syytä tukea huippu-urheilua? Eikö olisi järkevää sijoittaa rahat tavallisten kansalaisten, esimerkiksi nuorten, liikuntaharrastuksiin?

Kulttuuriministeri Suvi Lindén: Arvoisa puhemies! Viime eduskuntakauden loppupuolella eduskunta uudisti liikuntalain. Siellä selvästi todetaan, että valtiovallan yhtenä tehtävänä on tukea huippu-urheilua. Huippu-urheilun tukeminen liikuntaan sijoitetuista resursseista on noin 10 prosenttia, ja se kohdistuu lähinnä Suomen Olympiakomitean kautta, valmennusapurahojen kautta liikuntatieteelliseen tutkimukseen. Jokaisessa lajiliitossa ja Suomen Liikunnassa ja Urheilussa on hyväksytty urheilijoille eettiset ohjeet ja säännöt, joihin urheilijat, muun muassa huippu-urheilijat vastaanottaessaan valtiolta valmennusapurahaa, sitoutuvat. Viime vuosina julkisuudessa on tietysti hyvin paljon ollut huippu-urheiluun liittyviä negatiivisia piirteitä, mutta näen kyllä huippu-urheilun yhtenä tärkeänä osa-alueena liikunnassa, joka kannustaa muun muassa meitä tavallisia liikkujia urheilun pariin, kun suomalaiset urheilijat maailmalla menestyvät.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Adoptio-oikeuden salliminen homopareille

Minna Lehtomäki / Soinin yläaste, Soini: Arvoisa puhemies! Voimaan tulleen parisuhdelain mukaan homoparit voivat rekisteröityä. Oletteko sitä mieltä, että tulevaisuudessa myös heille tullaan sallimaan adoptio-oikeus?

Oikeusministeri Johannes Koskinen: Arvoisa puhemies! Parisuhdelaisissa tavoiteltiin semmoista järjestelyä, joka muissa Pohjoismaissa on jo voimassa ja laajemminkin pohjoisessa Euroopassa, eikä haluttu mennä sen pidemmälle. Nyt joissakin maissa selvitetään sitä, pitäisikö adoptio-oikeus sallia myös samaa sukupuolta oleville pareille. Meilläkin mahdollisia epäkohtia selvitetään lähivuosina. Mutta tässä vaiheessa eduskunnan selvä enemmistö oli sen mallin kannalla, että tätä niin sanottua sisäistä adoptiota tai lasten adoptiota homo- tai lesbopareille ei pitäisi tässä vaiheessa sallia.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Kaksoiskansalaisuuden hyväksyminen

Angkarn Phiuphong / Karakallion koulu, Espoo: Arvoisa puhemies! Monet Suomessa asuvat ulkomaalaiset tuntevat itsensä suomalaisiksi ja haluavat Suomen kansalaisuuden, mutta joutuisivat silloin luopumaan entisestä kansalaisuudestaan ja tarvitsisivat ehkä viisumin matkustaessaan synnyinmaahansa. Milloin Suomessa kaksoiskansalaisuus tulee mahdolliseksi?

Sisäasiainministeri Ville Itälä: Arvoisa puhemies! Tästä asiasta on paljon keskusteltu, ja näen erittäin tärkeäksi sen, että kaksoiskansalaisuus voidaan saattaa voimaan. Monet suomalaiset, jotka ovat muuttaneet ulkomaille, haluavat säilyttää Suomen kansalaisuuden, vaikka joutuvat ottamaan kin kyseisen maan kansalaisuuden monta kertaa pakon edessä työsaannin takia, aloittaakseen yritystoimintaa tms. Tästä on valmisteltu jo lakiesitys, ja pyrin tuomaan sen vielä ennen kesälomia eduskunnan käsittelyyn. Uskoisin, että se voitaisiin saada voimaan ensi vuoden alusta.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Koulutetun työvoiman pysyminen Suomessa

Maria Tervaportti / Äetsän koulu, Äetsä: Arvoisa rouva puhemies! Miten hallitus aikoo pitää huolen siitä, että korkeasti koulutettu työvoima pysyy Suomessa? Esimerkiksi paljon sairaanhoitajia on lähtenyt työskentelemään Norjaan ja Englantiin.

Työministeri Tarja Filatov: Arvoisa puhemies! Itse asiassa korkeasti koulutetun työvoiman liikkuminen muualle kuin Suomeen työhön on vähentynyt viime vuosina. Silloin kun me olimme syvässä lamassa, korkeasti koulutetut, erityisesti nuoret, kun eivät löytäneet työtä Suomesta, hakivat sitä muualta. Tällä hetkellä meillä muuttaa terveydenhuoltoalan ihmisiä. Lähinnä syynä on se, että töitä on kyllä tarjolla, mutta ne ovat usein pätkätöitä. Uusi työsopimuslaki, joka vaikeuttaa määräaikaisten työsopimusten ketjuttamista, on yksi vastaus tähän problematiikkaan, mutta myös se, että kunnat ovat heränneet vakinaistamaan pätkätyöläisten työsuhteita, auttaa ihmisiä pysymään kotimaassa. Kun esimerkiksi Lapissa työvoimatoimiston johtaja keskusteli Norjaan muuttaneiden terveydenhoitajien kanssa, heidän vastauksensa oli, että he tulisivat välittömästi Suomeen, jos saisivat vakituisen työsuhteen.

Peruspalveluministeri Osmo Soininvaara: Arvoisa puhemies! Tuohon ei ole paljon muuta lisäämistä kuin se, että meillä todella 90-luvun puolivälissä oli suurta työttömyyttä sairaanhoitajien keskuudessa. Tavallaan oli ymmärrettävää ja oikeastaan varsin hyväkin asia, että he säilyttäkseen ammattitaitonsa siirtyivät töihin ulkomaille. Tällä hetkellä muuttovirta on kyllä Suomeen päin: sairaanhoitajia muuttaa ulkomailta Suomeen enemmän kuin Suomesta ulkomaille.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Oppimateriaali ja opetus ruotsinkielisissä kouluissa

Mia Westerlund / Högstadieskolan Svenska normallyceum, Helsingfors: Ärade fru talman! Jag ber att till vederbörande medlem av statsrådet få framställa följande muntliga spörsmål: På sista tiden har de finlandssvenska elevernas skolkunskaper varit på tapeten, dvs. enligt statistiken är de finlandssvenska elevernas kunskaper sämre än de finska elevernas. Problemet är ju det att det inte finns lika mycket och lika bra undervisningsmaterial för de finlandssvenska skolorna som för de finska. I läsåmnen som geografi/biologi eller historia och samhällslära är urvalet på läroböcker på finska stort, medan de finlandssvenska skolorna får vara nöjda om det ens finns en eller två böcker i ämnet. Bristen på behöriga lärare och studiebesök är också större på svenskt håll än på finskt.

Vi vill nu veta, vilka åtgärder regeringen har tänkt vidta för att rätta till missförhållandet?

Opetusministeri Maija Rask: Ärade fru talman! Enligt de evalueringar som utbildningsstyrelsen har gjort är skillnaderna i kunskaper inte så stora mellan finsk- och svenskspråkiga elever. Jag tycker att varje barn i

Finland har rätt till en behörig lärare och att få undervisning på sitt eget modersmål. Därför har undervisningsministeriet ökat antalet studieplatser såväl för svensk- som finskspråkiga lärare. Dessutom har staten årligen beviljat medel, dvs. extra pengar för läromedel som produceras i liten upplaga. Det är då fråga om läromedel på svenska och samiska, läromedel för ortodoxa barn och för romer. När det blir fråga om summor så anvisade vi i år 700 000 euro för läromedel med liten spridning.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Liikenneopetus kouluissa pakolliseksi

Samu Österman / Aronahteen peruskoulu, Rauma: Arvoisa rouva puhemies! Lehdistä saamme lukea lasten ja nuorten liikennekuolemista. Syyt ovat moninaiset, mutta mielestäni on huolestuttavaa, että liikennesääntöjen opetus koulussa on niin vähäistä, varsinkin kun kansalaistaito-nimistä oppiainetta ei enää opeteta kouluissa. Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta liikenneopetus tulisi pakolliseksi kouluissa?

Opetusministeri Maija Rask: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä käytännössä Suomen kouluissa opetetaan myös liikennesääntöjä. Kun edustaja sanoi, että kansalaistaito-nimistä oppiainetta ei enää ole peruskouluissa, se on aivan totta, mutta tilalle on tullut terveystieto-niminen oppiaine, jossa yhtenä kokonaisuutena on nimenomaan turvallisuuteen liittyvät kysymykset. Tässä jos missä mielestäni myös liikenneasioita on hyvä opettaa.

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi: Arvoisa puhemies! Kuten ministeri Rask totesi, niin meillä perusopetuksessa on todellakin terveystieteen yhteydessä liikenneopetusta. Mutta haluan korostaa sitä, että koulut voivat itse varsin pitkälti päättää, millä tavalla ja missä laajuudessa tuota opetusta annetaan. Tietysti on tärkeää, että myöskin opettajankoulutuksessa pidetään huolta siinä suhteessa, että meillä on osaavia opettajia tämän aineen osalta.

Haluaisin kuitenkin korostaa sitä, että on liikennekasvatuksen arvostuksen kannalta tärkeää, että pidetään huolta siitä, että liikennekasvatus mainittaisiin tulevissa opetussuunnitelman perusteissa. Todellakin haluan vielä korostaa sitä, että te voitte vaikuttaa omassa koulussanne siihen, että kun opetuksesta keskustellaan, että painopiste laitetaan liikennekasvatukseen, koska se on erittäin tärkeää liikenneturvallisuuden ja tätä kautta terveyden kannalta.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Koiraveron periminen

Miia Jämsä / Toholammin yläaste, Toholampi: Arvoisa puhemies! Eräs Suomen lainsäädännön ihmeellisyyksiä on koiraverolaki. Jokainen kunta päättää itse, periikö se koiraveroa vai ei. Jos kunta perii koiraveroa, se on voinut määrätä veron suuruuden aina 300 markkaan saakka. Koiraveron on täysin epäoikeudenmukainen koirankasvattajia ja koiraharrastajia kohtaan. Tasapuolisuuden nimissä meillä pitäisi olla kissaveron, kaniveron, papukaijaveron jne.

Aikooko hallitus korjata tämän epäkohdan kumoamalla täysin vanhentuneen koiraverolain vai aikooko hallitus päinvastoin laajentaa veropohjaa säätämällä yleisen lemmikkieläinveron?

Sisäasiainministeri Ville Itälä: Arvoisa puhemies! Verotusasiat kuuluvat valtiovarainministeriön alaan, ja nyt ei kumpikaan valtiovarainministeri ole paikalla. Mutta sen verran vastaan tähän, että kysyjällä oli ihan oikeat tiedot siitä, että koiraveron on kunnallinen vero ja kunnat itse päättävät tästä asiasta. Monissa kunnissa koirien ulkoiluttamiseen ja muuhun liittyy menoja ja kunnat sen takia perii koiraveron. Ei hallituksella ole ollut minkään näköisiä aikomuksia muuttaa tätä verotuskäytäntöä yleiseksi lemmikkiveroksi.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Suomen puolueettomuus Afganistanin kysymyksessä

Silja Löfström / Lavian yläaste, Lavia: Arvoisa puhemies! Suomi on pyrkinyt olemaan puolueeton Afganistanin kysymyksessä. Miksi Suomi ei ota siihen selkeämmin kantaa?

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilén: Arvoisa rouva puhemies! Afganistanin osalta Suomen hallituksen kanta on ollut hyvin selkeä: Suomi noudattaa YK:n päätöslauselmia sekä myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteistä kantaa Afganistanin osalta. Me olemme sitoutuneet yhteiseen kamppailuun terrorisminvastaisesta toiminnasta ja olemme toimineet sen mukaisesti. Nyt tilanne onneksi on sen sisältöinen, että rauha on palaamassa Afganistaniin. Suomi tulee olemaan aktiivisesti mukana myös Afganistanin jälleenrakennustoiminnassa.

Meillä on siellä myös jo tällä hetkellä suomalaista joukkoa sisällä, joka tekee muun muassa koulujen uudelleenrakentamistöitä. Seuraava vaihe, miten edetään, on muun muassa siten, että pyrimme katsoman, voiko Suomi osallistua muuhun avustustoimintaan mittavammassa määrin. Muun muassa ulkoministeri Tuomioja, joka nyt ei valitettavasti sairauden vuoksi ole paikalla, tulee tekemään myös henkilökohtaisen tarkastusmatkan Afganistaniin saadakseen selvyuden tilanteesta, mikä siellä tällä hetkellä on.

Ympäristöministeri Satu Hassi: Arvoisa puhemies! Vastauksensa loppuosassa ministeri Vilén viittasikin siihen seikkaan, jonka vuoksi pyysin puheenvuoroa, eli Suomi on kehitysyhteistyömäärä rahoista varannut varsin huomattavan rahasumman Afganistanin jälleenrakentamisen tukemiseen tämän vuoden ja kahden seuraavan vuoden ajaksi.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Muovin käytön rajoittaminen

Joanna Lahti / Tapiolan koulu, Espoo: Arvoisa rouva puhemies! Minua huolestuttaa suunnaton muovin käyttö Suomessa. On loputon määrä muovin yksittäispakattuja tuotteita, kuten juustoa, keksejä, terveyssiteitä, pesuainetabletteja jne. Lista on loputon. Muovi voitaisiin helposti korvata uusiutuvalla materiaalilla, paperilla, jonka tuotannossa Suomi on johtavia maita. Kysyisinkin ministereiltä: Olisiko mahdollista muovin käyttöä rajoittaa edes pakkausmateriaalina?

Ympäristöministeri Satu Hassi: Arvoisa puhemies! Suomen jätepolitiikan tavoitteena on jätteen määrän vähentäminen. Tähän liittyen meillä on erityyppisille jätteille, myös pakkausjätteille, tällaiset kuntia ja myöskin elinkeinoelämää, joka näitä jätteitä tuottaa, velvoittavat uudelleenkäyttö- ja kierrätystavoitteet. Valtakunnallista jätestrategiaa ollaan parhaillaan uudistamassa. Siinä yhteydessä näitä tavoitteita tarkistetaan ja osittain myöskin tiukennetaan. Oma näkemykseni on se, että tätä kautta tullaan tulevaisuudessa ohjaamaan myöskin muovin osalta siihen, että silloin kun muoville on ympäristön kannalta parempia vaihtoehtoja, suosittaisiin näitä vaihtoehtoja. Yksi erityinen osa-alue tässä on pvc-muovi, polyvinyylidikloridi. Jos sitä joutuu poltettavan materiaalin sekaan, se tuottaa myrkyllisiä orgaanisia klooriyhdisteitä. Koko Euroopan unionissa valmistellaan toimenpiteitä (Puhemies koputtaa) pvc-muovin käytön vähentämiseksi.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Päätöksenteko EU:ssa

Simo Ahotupa / Järnefeltin koulu, Virkkala: Arvoisa rouva puhemies! Kuinka Suomi yksin tai muitten pienien Euroopan unionin maiden kanssa aikoo estää Euroopan unionin suuria valtioita päättämästä EU:n asioista keskenään?

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilén: Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unionin päätöksentekojärjestelmä on todellakin perusteiltaan hyvin saman kaltainen kuin Euroopan yhteisön perustamisaikaan vuonna 1957. Tällä hetkellä on kokoontunut ja kokoontumassa Euroopan tulevaisuutta pohtiva konventti, jonka työtä ja työn tuloksia tullaan käyttämään työn pohjana vuonna 2004 alkavassa uudessa hallitustenvälisessä konferenssissa. Tässä konferenssissa päätetään myös siitä, mikä tulee olemaan EU:n tuleva päätöksentekorakenne. Kyseessä täytyy olla tilanne, jossa on olemassa vallan tasapaino eri toimielinten, Euroopan parlamentin, komission ja ministerineuvoston välillä sekä myös tasapaino suurten ja pienten jäsenvaltioiden kesken. Tämän tasapainon säilyttäminen ja löytäminen on suuri haaste, mutta Suomi tulee olemaan aktiivisena osapuolena sitä etsimässä ja esittämässä myös omat rakentavat vaihtoehdonsa.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi: Arvoisa puhemies! Kuten varsin hyvin tiedämme, meillä on Suomessa vallalla varsin voimakas muuttoliike maaseudulta kehittyviin kaupunkeihin ja ongelma on kaikkein suurin Pääkaupunkiseudun osalta. Pyrimme tietysti jatkuvasti kehittämään Pääkaupunkiseudun tieverkkoa. Meillä on suunnitelmia muun muassa kehien elikkä Kehä ykkösen ja Kehä kakkosen laajentamisesta ja tällä tavalla liikenteen pullonkaulojen oikaisemisesta. Kuitenkin pitimmällä tähtäimellä ratkaisu tulee pyrkiä löytämään entistä enemmän joukkoliikenteen kehittämisestä ja joukkoliikenteen reittien ja alueen suunnittelun ja rakentamisen yhteisestä kehittämisestä, niin että joukkoliikenne tulee houkuttelevammaksi ja paremmaksi vaihtoehdoksi. Valtio on omalta osaltaan pyrkinyt jatkuvasti myötävaikuttamaan eri hankkeisiin. Olemme olleet mukana Leppävaaran kaupunkiratahankkeessa, olemme olleet myöskin rahoittamassa Vuosaaren metrohanketta ja voin vakuuttaa, että mikäli metroa on tarkoitus laajentaa, valtio omalla pienellä osuudellaan on myöskin valmis olemaan mukana näitten hankkeitten rahoittamisessa.

Robert Eriksson / Leppävaaran koulu, Espoo: Arvoisa puhemies! Nykypäivänä yhä useampi omistaa henkilöauton. Kasvava yksityisautoilu aiheuttaa liikenteen ruuhkautumista ja kuormittaa ympäristöä etenkin Pääkaupunkiseudulla. Mitä hallitus aikoo tehdä asian parantamiseksi?

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi: Arvoisa puhemies! Kuten varsin hyvin tiedämme, meillä on Suomessa vallalla varsin voimakas muuttoliike maaseudulta kehittyviin kaupunkeihin ja ongelma on kaikkein suurin Pääkaupunkiseudun osalta. Pyrimme tietysti jatkuvasti kehittämään Pääkaupunkiseudun tieverkkoa. Meillä on suunnitelmia muun muassa kehien elikkä Kehä ykkösen ja Kehä kakkosen laajentamisesta ja tällä tavalla liikenteen pullonkaulojen oikaisemisesta. Kuitenkin pitimmällä tähtäimellä ratkaisu tulee pyrkiä löytämään entistä enemmän joukkoliikenteen kehittämisestä ja joukkoliikenteen reittien ja alueen suunnittelun ja rakentamisen yhteisestä kehittämisestä, niin että joukkoliikenne tulee houkuttelevammaksi ja paremmaksi vaihtoehdoksi. Valtio on omalta osaltaan pyrkinyt jatkuvasti myötävaikuttamaan eri hankkeisiin. Olemme olleet mukana Leppävaaran kaupunkiratahankkeessa, olemme olleet myöskin rahoittamassa Vuosaaren metrohanketta ja voin vakuuttaa, että mikäli metroa on tarkoitus laajentaa, valtio omalla pienellä osuudellaan on myöskin valmis olemaan mukana näitten hankkeitten rahoittamisessa.

Haluan myöskin korostaa sitä, että bussiliikennettä on kehitetty viime aikoina. Siitä on aloitettu kilpailu Pääkaupunkiseudulla, ja se on merkinnyt sitä, että palvelutaso ja hintataso ovat Helsingissä selvästi parantuneet. Meillä on laaja joukko keinoja, joita olemme käyttäneet, jotta joukkoliikenne olisi entistä useammin valittu vaihtoehto ja tällä tavalla liikenneverkkojen rakentamisessa voitaisiin noudattaa maltillisempaa tahtia.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Yrittäjien määrän lisääminen

Niina Kõlhi / Härkävehmaan yläaste, Hyvinkää: Arvoisa rouva puhemies! Selvitysten mukaan yrittäjien määrä on Suomessa liian alhainen, yrittäjäkunta on vanhenemassa ja yrittäminen ei kiinnosta riittävästi nuoria, ehkä it-alaa lukuun ottamatta. Suomen väestöstä vain 5 prosenttia on yrittäjiä. Tarvittaisiin noin 50 000 uutta yritystä, jotta päästäisiin muiden läntisten teollisuusmaiden tasolle. Yritysten määrä vaikuttaa suoraan maamme työllisyyteen. Miten siis saisimme nuoria perustamaan uusia yrityksiä? Miten voisi alentaa yrittämisen kynnystä, kun nuoret valitsevat elämänuraansa?

Kauppa- ja teollisuusministeri Sinikka Mönkäre: Arvoisa puhemies! Kysyjä on aivan oikeassa siinä, että koko Suomen tulevaisuuden talouskasvun ja työllisyyden pohja on nyt yrittäjyyden luomisessa ja siinä, että yrittäjyys tulee nuorillekin houkuttelevaksi. Meillä on hyviä merkkejä ilmassa: Nuoret koulutetut ovat tällä hetkellä kiinnostuneita yritysten perustamisesta, mutta suuri haaste on tuo sukupolvenvaihdos, kun suuret ikäluokat ovat siirtymässä eläkkeelle ja siellä on tuhansia ja tuhansia työpaikkoja vaarassa, jos onnistunut sukupolvenvaihdos ei yrittäjyydessä edisty. Hallituksella on ollut koko tämän hallituskauden ajan käynnissä Yrittäjyys-hanke, jossa yhdeksän ministeriötä ja Kuntaliitto yhdessä kaikkien maakunnan toimijoiden, te-keskusten, maakuntaliittojen, kuntapäätäjien ja yrittäjäjärjestöjen kanssa pyrkii kaikin tavoin edistämään yrittäjyyttä. Kansainvälisessä yritysbarometrissa tällä hetkellä näyttää siltä, että suomalaiset ovat Pohjoismaissa yritteliäin kansa, mutta meillä on kuitenkin suuri haaste tässä vielä edessä eli tarvitaan hyvin monenlaisia toimenpiteitä. Yrittäjyys-hankkeessa niitä oli listattu 120, joilla voidaan alentaa yrittäjyyden aloittamisen kynnystä.

Opetusministeri Maija Rask: Rouva puhemies! Koulupuolellahan yrittäjyyskasvatukseen on viime aikoina kiinnitetty entistä enemmän huomiota lähtien ihan pienten koululaisten sisäisen yrittäjyyden tukemisesta, joka tarkoittaa sitä, että pyrimme koulussa kasvattamaan lapset omatoimisiksi, itsenäisiksi ja luoviksi yksilöiksi. Tietyt jaksot 9. luokalla ovat tärkeitä yrittäjyyden edistämiseksi. Lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa valinnaiset kurssit liittyen yrittäjyyteen ovat tätä päivää, ja viimeinen asia, mikä opetusministeriössä on tehty ja joka nyt lähtee kokeiluun, on ammattikorkeakoulujen jatkotutkiminto, joista yksi nimenomaan keskittyy pk-yrittäjyyteen.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Palkkauksen tasa-arvoisuus

Riikka Oittinen / Harjunrinteen koulu, Riihimäki: Arvoisa puhemies! Miksi tasa-arvoisessa yhteiskunnassa Suomessa naisten palkka on edelleen pienempi kuin miesten?

Peruspalveluministeri Osmo Soininvaara: Arvoisa puhemies! Näin on valitettavasti kaikissa yhteiskunnissa. Tilanne oli Suomessa jossakin vaiheessa paranemassa, mutta paranemisen tahti on heikentynyt. Meillä on valmistunut eräänlainen malli, jolla selitetään palkkaeroja. Vain osa tästä on selvää palkkasyrjintää, mutta palkkasyrjintä näyttää olevan sen kaltaista, että miesten ja naisten erot kasvavat työuran edetessä. Miehet aina vaihtaessaan työpaikkaa siirtyvät korkeapalkkaisempiin tehtäviin ja naisilla ei samalla tavalla käy. Kysymys on erittäin paljon naisten etenemisestä uralla, mutta sitten meillä on tietysti alakohtaisia eroja: hoitoalan palkat ovat selvästi pienempiä kuin insinöörivoittoisten alojen palkat, ja tiedämme, että miehiä on enemmän insinööreinä ja naisia enemmän hoitajina.

Puhemies Riitta Uosukainen: Kysymys on loppuun käsitelty.

Ministerin työtehtävät

Elisa Lähteenmäki /Kankaanpään yläaste, Kankaanpää: Arvoisa puhemies! Kysyisin ministereiltä seuraavaa: Mitkä ovat teidän tämän päivän tärkeimpiä työtehtäviä?

Puhemies Riitta Uosukainen: Tämähän sopii erinomaisesti kyselytunnin päätöskysymykseksi. Niinpä pyydän ministereitä esittelemään tämän päivän tärkeimmät tekemisensä. Ministeri Itälä aloittaa.

Sisäasiainministeri Ville Itälä: Arvoisa puhemies! Ministereillä on yleensä perjantaiamulla EU-ministerivaliokunta. Sen jälkeen tänään on ollut ylimääräinen valtioneuvoston istunto, presidentin esittely. Tämä kyselytunti täällä on tietysti erittäin tärkeä työtehtävä. Tämän jälkeen ministeriössä on vielä työtehtäviä, jonka jälkeen lähden Auraan, jossa on veteraanien juhla ja jossa olen juhlapuhuja.

Puhemies Riitta Uosukainen: Minä en todellakaan edellytä, että tässä viidessä minuutissa kaikki ennättävät kaiken kertoa, mutta nyt käsi pystyy, kuka seuraavaksi haluaa.

Ulkomaankauppaministeri Jari Vilén: Arvoisa rouva puhemies! Olen tänään ollut esittelemässä kauppa- ja teollisuusministeriön tekemää tutkimusta, joka koskee nuorten velkaantumista. Niiden tutkimusten tulosten perusteella voidaan todeta, että nuorten moraali velkojen maksun suhteen on erittäin hyvä, mutta meillä on haasteita edessämme siinä, että opintolainan suhteen on ollut ongelmia ja on noussut asioita, joihin täytyy tarttua kiinni, ja myös siinä, että ennen kaikkea rahankäytön sähköistyminen ja muuttuminen siten, että se ei ole konkreettisesti käsin kosketeltavaa, on tuonut uusia haasteita. Tämän asian käsittelyä tullaan jatkamaan.

Tämän tilaisuuden jälkeen olen menossa suureen valiokuntaan kuultavaksi ja sen jälkeen suunnistan Lappiin muihin tehtäviin.

Kauppa- ja teollisuusministeri Sinikka Mönkäre: Arvoisa puhemies! Päivä alkoi aika jännittävästi: Kun olin matkalla töihin, sain puhelun, että pääministeri on sairastunut ja hänen sijaisensa ei ole paikalla ja kaksi muuta ministeriä, jotka ovat hierarkiassa edessäni, ovat myöskin poissa, eli jouduin pääministerin sijaisena vetämään EU-ministerivaliokuntaa, ja se on aina tietysti jännittävää.

Tänään rutiinien lisäksi, jotka ministeri Itälä kuvasi, yritän joka välissä valmistella neljää puhetta, jotka viikonvaihteessa, maanantaina ja tiistaina ovat edessä. Niistä pitäisi tehdä lehtistöreferaatti ja niitä pitäisi viimeistellä. Eli päivä on ollut tavanomaisen työntäyteinen.

Peruspalveluministeri Osmo Soininvaara: Arvoisa puhemies! Minäkin aloitin tässä EU-ministerivaliokunnassa, jossa käsiteltiin Suomen politiikkaa EU:n terveyspolitiikan suhteen. Sen jälkeen olen virkamiesten kanssa käsitellyt Kansallisen terveyshankkeen jatko-organisaatiota, miten sitä käynnistetään. Sitten olen korjannut virkamiesten kanssa erästä lääkäreitten työskentelyyn liittyvää asetusta ja siinä ollutta, ministeriön tekemää - myönnettäköön - virhettä. Sitten olen valmistautunut neuvotteluun pakkokeinolaista oikeusministeriön kanssa ja osallistunut tähän neuvotteluun näitten rutiininomaisten kokousten ohella.

Liikenne- ja viestintäministeri Kimmo Sasi: Arvoisa puhemies! Päiväni tärkein tehtävä on aina, kun vien aamulla tyttärenti päiväkotiin, mutta sen jälkeen ministerin päivä ulottuu aina aamu kahdeksasta iltamyöhään ja käsittää kokouksia.

Men om jag får nämna en sak som har varit viktig för mig i dag, så är det en arbetsgrupp som avläten proposition om hur man skall finansiera Kvarkentrafiken i fortsättningen. Nu är det på det viset att om det stöd som vi nu för till fället ger redan har upphört och om vi inte har hittat på nya stöd former, så kommer detta att leda till att vi inte längre har någon båttrafik över Kvarken från och med början av september. Detta försöker vi nu undvika genom att alla aktörer samarbetar för att få ihop pengar från staten och lokala aktörer för att kunna ge sådant stöd som garanterar att trafiken kommer att fortsätta också i höst.

Toinen tärkeä asia, josta tulemme tänään keskustelemaan, on digitelevio ja se, millä tavalla voitaisiin digitelevision osalta turvata se, että meillä on riittävästi toimijoita, riittävästi ohjelmaa, riittävästi tarjontaa, niin että tekin voisitte olla ensi syksynä kiinnostuneita digitelevision ohjelmien seuraamisesta ja voisitte puhua vanhemmillenne siitä, että he hankkisivat digitelevision.

Puhemies Riitta Uosukainen: Tässä vaiheessa, siitä huolimatta, että näen, että ministereillä on paljon kerrottavaa kaikille, niin kuin ministerin työssä on - nimimerkki "ennen ollut" - totean, että tämäkin kysymys on loppuun käsitelty.

Puhemies Riitta Uosukainen: Nuorten parlamentti päättäne, että tämän täysistunnon pöytäkirja lähetetään valtioneuvostolle tiedoksi ja mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Hyväksytään.

Puhemies Riitta Uosukainen: Pyydän arvoisia edustajia ja kutsuvieraita saapumaan tämän jälkeen valtiosaliin Nuorten parlamentin juhlavastaanotolle.

Nuorten parlamentin täysistunto lopetetaan kello 13.00.

Päivitetty: 12.4.2002